

# Betanien-saken

## METODERAPPORT SKUP 2016

### Navn på journalistene

Linda Nilsen  
Rune Ulvik  
Stian Espeland  
Linda Hilland

For  
Nyhetsredaksjonen  
Bergensavisen

### Fullstendig liste over samlet publisering med tittel, dato og medium

- 17. februar: Overgrepssdomt fikk jobb på sykehjem i Bergen. – Skulle ønske vi ble varslet (BA)
- 17. februar: Mann dømt for pasientovergrep i Danmark. Flyktet til Bergen og fikk jobb på sykehjem (ba.no)
- 18. februar: Pasient fikk sjokk da hun leste om overgrepssmannen: – Drapstiltalte forgrep seg på meg (Hovedoppslag BA)
- 18. februar: – Drapstiltalte befølte meg (ba.no)
- 19. februar: Betanien-ansatte meldte om overgrep (ba.no)
- 19. februar: Betanien-ansatte meldte om overgrep (Hovedoppslag BA)
- 20. februar: Krisemøter på Betanien om overgrepssanklager: Krever svar om overgrepssaker (BA)
- 20. februar: Krever svar om Betanien-overgrep (ba.no)
- 24. februar: Sier unnskyld til Gunn (BA)
- 24. februar: – Unnskyld Gunn (ba.no)
- 25. februar: Drapstiltalte fikk bli i jobben (Hovedoppslag BA)
- 25. februar: Overgrepssdomt jobbet på Betanien i halvannet år (ba.no)
- 25. februar: Åpner tilsynssak mot Betanien (ba.no)
- 26. februar: Fylkeslegen griper inn: Åpner tilsyn i Betanien-saken (BA)
- 1. mars: Arbeidstilsynet skal granske forholdene på Betanien. Kommer på tilsyn (BA)
- 1. mars: Arbeidstilsynet gransker Betanien (ba.no)
- 3. mars: Hun vil kreve politiattest (hovedoppslag BA)
- 3. mars: Vil kreve politiattest av alle helseansatte (ba.no)
- 25. april: Fikk varsel om flere pålegg (BA)
- 25. april: Betanien fikk varsel om flere pålegg fra Arbeidstilsynet (ba.no)
- 21. juni: Tilsatte overgrepssdomt – nå får Betanien refs (ba.no)
- 22. juni: Betanien sykehjem refses i ny rapport (BA)
- 25. november: Betanien-direktør går av (ba.no)
- 26. november: – Det er best om jeg trer til side (BA)
- 9. november: Overtar sjefsstol på Betanien
- 10. november: Han overtar sjefsstolen på Betanien (BA)

## Kort om saken

3. mars 2016 ble Kevin Ehamparam (51) dømt til 15 års forvaring for drapet på Yewhalashet Demeke Ameha (35), et drap han selv tilsto. Drapet skjedde i Fyllingsdalen i Bergen, i et hybelhus med tilknytning til Stiftelsen Betanien, som driver sykehjemmet der mannen jobbet. Gjennom en rekke artikler, drevet frem av journalist Linda Nilsen, viste BA hvordan sykehjemmet ansatte den tidligere overgrepssøkte mannen uten å sjekke referansene hans, hvordan de sviktet rutineene da en overlege ikke førte avviksmelding etter at en pasient meldte seg utsatt for overgrep fra mannen og hvordan mannen fikk fortsette å jobbe til tross for en lang rekke klager fra både pasienter og kolleger. Saken endte med at Fylkeslegen fastslo at mangelfull styring på Betanien hadde vært til fare for pasientsikkerheten.

## Redegjørelse for arbeidet

### Redegjørelsen er skrevet av Linda Nilsen.

I februar 2016 møtte Kevin Ehamparam (52) i Bergen tingrett tiltalt for drapet på Yewhalashet Demeke Ameha (35), et drap han selv tilsto. Drapet skjedde i Fyllingsdalen i Bergen, i et hybelhus med tilknytning til Stiftelsen Betanien, som driver sykehjemmet der mannen jobbet.

En setning som falt i retten gjorde meg nysgjerrig. En overlege som vitnet i retten, fortalte om «tre tilfeller av grenseoverskridende atferd» da Kevin Ehamparam jobbet på Betanien.

Hva ligger i det?

Sykehjemmet ville ikke svare på dette. Det ville heller ikke overlegen som hadde formulert seg slik i retten. Slik startet BAs arbeid med denne saken.

Den sentrale problemstillingen var denne: Hva var det denne drapssiktede (og senere drapssøkte) mannen hadde gjort mens han jobbet med pleie av svake og eldre på sykehjemmet Betanien?

Jeg hadde lyst til å finne ut mer om dette, og tok med meg notatene fra rettssalen tilbake til nyhetsleder Rune Ulvik. Han viste stor interesse og ga meg frie tøyler til å jobbe med saken.

Vår publisering begynte med en sak der Betanien-ledelsen fortalte om mannens arbeid hos dem.

### Dømt for overgrep i Danmark

Saken sto på trykk 17. februar: <http://www.ba.no/nyheter/rettssaker/krim/mann-domt-for-pasientovergrep-i-danmark-flyktet-til-bergen-og-fikk-jobb-pa-sykehjem/s/5-8-280259>

I saken forteller sykehjemsstyrer Hilde Christensen første gang om mannens arbeid på sykehjemmet, og at de ikke var kjent med at mannen nylig var overgrepssøkt i Danmark.

– Det er skremmende å tenke på hva vi kan overlate våre pasienter til, sier Christensen.

I saken siteres overlegen:

– **Han står bak minst tre tilfeller av grenseoverskridende adferd mens han jobbet på Betanien.**

Betanien-styrere vil i denne saken ikke kommentere dette.

Samme dag som saken sto på trykk, kom jeg i kontakt med Gunn Sande. Hun var tidligere pasient på Betanien, og lurte på om mannen hun leser om i avisen er samme mann som

forgrep seg på henne da hun var innlagt. Sammen med moren er hun på vei til politiet i Fyllingsdalen for å anmelde forholdet.

Sammen med fotograf Arne Ristesund reiser jeg til politistasjonen for å møte dem.

Vi blir med inn til politibetjenten som skal registrere anmeldelsen, og blir deretter med hjem til Sande. I et langt intervju forteller hun om grove overgrep utført på henne mens hun var innlagt på sykehjemmet. Sande hadde et kompisert sykdomsbilde da hun var innlagt sommeren 2013. Hun fortalte at 52-åringen stadig kom inn på rommet der hun lå, og befølte henne utenpå klærne.

– Når ingen andre så det, befølte han meg. Han tok meg på brystene, i underlivet og på rumpen, sier hun.

Dette skal ha skjedd flere ganger, men Sande skal ikke ha klart å si tydelig ifra.

–Jeg var der for å få behandling og hjelp, ikke dette. Jeg trodde jeg var trygg på et sykehjem, sier Sande.

Ifølge henne sørget 52-åringen for å få alenetid med henne. Han skal blant annet ha trillet vekk en pasient i rullestol, slik at de to var alene.

Ifølge Sande fortsatte han å kontakte henne også etter at hun var skrevet ut fra sykehjemmet.

Etter hvert betrodde Gunn seg til sin mor, Anne Karin Sande. En overlege på sykehuset ble varslet av henne om det som hadde skjedd.

–Han blåste det bare bort. Han nektet å tro på det, og sa at mannen var godt likt og en fantastisk flink fyr, sier Sande.

Den aktuelle overlegen vitnet i retten. Da fortalte han at mannen hadde gode pleie- og omsorgsevner da han jobbet på Betanien.

–Jeg tviler ikke på at han etter soning kan få seg en jobb i helsevesenet igjen, sier overlegen.

Det var den samme overlegen som i retten fortalte at drapstiltalte sto bak tre tilfeller av grenseoverskridende atferd mens han jobbet på Betanien.

Da BA kontaktet ham 17. februar og ber ham utdype dette, er han taus. Så lenge det er en politisak, vil han ikke si noe. BA kontakter sykehjemsstyrer Hilde Christensen på Betanien. Hun vil på dette tidspunktet heller ikke kommentere overlegens uttalelser om grenseoverskridende atferd, og viser til at hun ikke kan kommentere personalsaker. Christensen avviser at hun kjenner til overgrepssakene.

BA kontakter også avdelingssykepleieren der 52-åringen jobbet. Hun sier hun ikke har kjennskap til saken.

Saken om Gunn Sande var førstesideoppslag i BA 18. februar 2016. Saken var på nett samme dag:

<http://www.ba.no/nyheter/krim/drap/drapstiltalte-befolte-meg/s/5-8-281480>

Politioverbetjent Svein Føllesdal bekrefter på telefon at Sande har anmeldt 52-åring, en samtidig som den pågående drapssaken går for retten. Saken ble sendt til Statsadvokaten i Hordaland til orientering.

### **Anonyme ansatte**

Vi visste at overlegen kjente til flere tilfeller av «grenseoverskridende atferd», og måtte lure på hvilke andre episoder drapstiltalte Ehamparam kunne stå bak. Samme dag som Sande-

saken sto på trykk, opprettet BA kontakt med flere ansatte på sykehjemmet. Noen av dem fortalte at ansatte på Betanien hadde meldt fra om at Ehamparam hadde forgrepet seg på flere kvinnelige kolleger. Mens den overgrepssøkte mannen jobbet på sykehjemmet, kom det inn en rekke klager på uanstendig oppførsel både fra kvinnelige ansatte, fra drepte Demeke Ameha og fra en annen beboer i kollektivet i Vestlundveien, like ved sykehjemmet. Kollektivet er eid av Stiftelsen Betanien. En ansatt hevdet at ledelsen visste om klagene.

16. september 2014 kalte Betanien-ledelsen ham inn på teppet. Dersom han ikke klarte å oppføre seg, måtte han flytte ut av hybelhuset i Vestlundveien. Mannen flyttet aldri ut.

19. september får vi vite at et husøkonomen på Betanien skal vitne i drapssaken. Hun forteller her at det kom inn flere klager på mannen da han jobbet på sykehjemmet. Klagene kom fra kvinnelig ansatte.

–En ung ringevikar ønsket ikke å være på jobb når han var på jobb, sier hun.

Husøkonomen ønsket ikke å utdype dette da BA snakket med henne etter vitneforklaringen.

Vi jobbet videre med å kontakte ansatte på Betanien. Ingen ønsket å snakke åpent, men vi fikk ut at mannen skal ha befølt kvinnelige kolleger på brystene og på rumpen. Han skal også ha oppsøkt dem i garderoben. Da han ble avvist, skal han ha reagert med høylytt sinne.

BA får informasjon om at også mannlige kolleger skal ha reagert på oppførselen hans. Blant annet skal han ha kledd av seg i herregarderoben og spilt gitar. Dette skal ha skjedd en dag han hadde fri.

En Betanien-ansatt som ønsker å være anonym forteller til BA at toppledelsen var kjent med klagene på mannen.

BA kontakter Knut Rasmussen, administrerende direktør, og konfronterer ham med dette. Han nekter for at han kjente til dette.

–Jeg hørte om dette først etter at han sluttet hos oss. Det har gått en del rykter blant ansatte, sier han.

Mannen sluttet på sykehjemmet i oktober 2014.

Rasmussen sier han ikke kjente til at det var noen klager på ham, men at det var uro og krangling knyttet til boforholdet hans.

I dette intervjuet sier Rasmussen at han personlig ikke kjenner til at de har saker som omhandler seksuell trakassering av kvinnelige ansatte på jobb.

Han sier saken rundt 52-åringen er belastende og tragisk, men sier det ikke er noe Betanien kunne gjort annerledes.

–Klagene rundt hans boforhold ble håndtert. Hadde vi opplevd at det var voldsepisoder eller andre grove ting ville vi håndtert dette annerledes, sier han.

Han sier til BA at han ikke kjenner til at 52-åringen skal ha forgrepet seg på Gunn Sande mens hun var innlagt.

Betanien-direktøren sier han først ble kjent med dette da saken ble politianmeldt.

BA kontakter også Jan Lillevik. Han var personalsjef da 52-åringen jobbet på Betanien. Han er nå pensjonert, og ønsket ikke å uttale seg i saken.

Saken var hovedoppslag i papiravisen 19. februar, og ble lagt ut på nett samme dag:  
<http://www.ba.no/nyheter/helse/rettssaker/betanien-ansatte-meldte-om-overgrep/s/5-8-282302>

### **Krisemøter**

Samme dag som ansatt-saken står på trykk, setter ledelsen seg i flere krisemøter. BA får opplyst fra kilder blant de ansatte at stemningen er trykket.

Ledelsen jobbet videre med å undersøke detaljer rundt mannens ansettelsesforhold. Også flere ansatte ble kalt inn til møte med ledelsen.

Både ansatte og pasienter på avdelingen der 52-åringen jobbet, orienteres om saken. Arbeidet med å kontakte pårørende til samtlige pasienter ved sykehjemmet starter.

Ifølge Betanien-direktøren går saken sterkt innpå de ansatte.

Styreleder Filip Rygg sier til BA at han vil be om en redegjørelse av saken på neste styremøte. Han var ikke kjent med saken før BA skrev om den, og mener det er naturlig at styret ser på saken.

Saken var i papirutgaven 20.februar, og på nett samme dag:  
<http://www.ba.no/nyheter/helse/rettssaker/krever-svar-om-betanien-overgrep/s/5-8-282560>

### **–Unnskyld, Gunn**

23. februar får BA til et møte med Betaniens ledelse. Fra Betanien møter sykehjemsstyrer Hilde Christensen og Stiftelsen Betaniens direktør Knut Rasmussen. Fra BA møtte Linda Nilsen, Rune Ulvik og fotograf Eirik Hagesæter. På møtet legger sykehjemmets ledelse kortene på bordet.

BA får vite at det aldri ble meldt avvik da Gunn Sande ringte inn og varslet om overgrep, slik det etter rutinene skal. Avviksmeldingene er de sykehjemsansattes anledning til å si ifra til ledelsen om mer eller mindre alvorlige forhold.

Telefonsamtalene med Sandes mor angående overgrep er notert av overlegen i Sandes pasientjournal.

–Saken ble aldri meldt videre som avvik. Det skulle vært gjort, sier Christensen på møtet.

Gunn Sande får en offentlig unnskyldning fra sykehjemmet. De har også kontaktet henne direkte på telefon og bedt om et møte.

BA kontakter igjen overlegen som mottok telefonen fra Sandes mor. Denne gangen er han villig til å kommentere saken.

–Sett i ettertid er det ikke vanskelig å se at saken burde vært avviksregistret. Nå kjenner jeg først og fremst på svik overfor pasienten for at det ikke ble gjort, skriver han i en tekstmelding til BA.

Dagen etter møtet, 24. februar, har BA sak i papirutgaven der Betanien sier unnskyld til Gunn.

Saken legges ut på nett samme dag:

<http://www.ba.no/nyheter/kriminalitet-og-rettsvesen/helse/sier-unnskyld-til-gunn/s/5-8-287176>

Betanien-direktøren ber om en ekstern granskning av saken.

–Vi ønsker en bred gjennomgang av hans ansettelsesforhold, og de klager som er kommet inn på ham mens han jobbet hos oss, sa Rasmussen.

Han sier til BA at det er ekstremt viktig å sikre rutiner for slikt fremover.

### **Den lange rekken klager**

Opplysningene vi fikk på møtet med ledelsen, samt informasjon fra utstrakt kontakt med kilder blant de ansatte på sykehjemmet, er gull verdt. I en interaktiv tidslinje (se lenke under) systematiserte vi informasjonen, først for eget bruk internt og deretter til publisering.

Vi fikk også rede på at sykehjemmer aldri sjekket referansene da de ansatte den overgrepssømte mannen da han begynte å ta ekstravakter våren 2012, i motsetning til det styrer Christensen fortalte i saken publisert 17. februar.

Etter å ha jobbet ekstravakter i en periode, ble Ehamparam ansatt i en midlertidig helgestilling på sykehjemmes rehabiliteringsavdeling. Tre måneder senere leverte en ansatt inn den første klagen på upassende adferd mot to kvinnelige kolleger.

–Dette ble ikke registrert som avvik. De ansatte ba om at det ikke skulle lages noe sak på det, sa Christensen.

Samme år ble det registrert to klager fra ulike pasienter. Likevel fikk mannen fornyet tillit på sykehjemmet. Kort tid senere ble han tildelt en ny stilling med varighet ut året.

Våren 2014 slo kolleger på nytt alarm om en episode med mannen. Dette hadde med hans jobbutførelse å gjøre.

Avdelingslederen kaller ham inn på teppet, og han får sin første skriftlige advarsel. Det ble ført avvik.

Juli 2014 tar ansatte igjen kontakt med avdelingsleder og melder fra om upassende adferd.

Rasmussen sier de ikke ser på forholdene som straffbare, men sier de vil ha en gjennomgang av dette og få det vurdert juridisk.

Parallelt med dette hadde husøkonomen på Betanien kontakt med leieboerne i Vestlundveien. De klaget på mannens oppførsel.

17.juli 2014 fikk mannen sin andre skriftlige advarsel. Personalsjefen hadde to samtaler med ham. 52-åringen fikk ikke flere ekstravakter, og endte til slutt med å si opp sin stilling på eget initiativ.

Med dette kunne vi forklare leserne på en enkel og oversiktlig måte om når mannen begynte å jobbe på sykehjemmet, og tidfeste samtlige klager som kom inn på ham.

25.februar har BA sak på nett og papir: Overgrepssømt jobbet på Betanien i halvannet år.

<http://www.ba.no/nyheter/helse/kriminalitet-og-rettsvesen/overgrepsdomt-jobbet-pa-betanien-i-halvannet-ar/s/5-8-287908>

Samme dag som saken står på trykk beslutter Fylkesmannen i Hordaland å åpne tilsynssak mot Betanien.

<http://www.ba.no/nyheter/helse/politi/apner-tilsynssak-mot-betanien/s/5-8-287962>

–Vi må se om undersøke om det har skjedd brudd på helselovgivningen. Vi vil også se på det som fremkommer i forhold til pasienter og enkeltpersonell. Det kan også bli aktuelt å se på Betaniens styring og ledelse, sier assisterende fylkeslege Sjur Lehmann til BA.

Samme dag har også brukerutvalget bestående av pasienter og pårørende møte med ledelsen om saken.

Påfølgende dag blir det avholdt et allmøte på Betanien. BA reiser på allmøte for å delta, men får beskjed om at det kun er for ansatte.

### **Arbeidstilsynet**

28.februar er BA igjen i kontakt med sentrale personer med ulike verv hos Betanien. Ingen av de tillitsvalgte ønsker å uttale seg offentlig om saken.

Vi får informasjon om at Arbeidstilsynet har varslet et besøk på Betanien. Vi kontakter også Marita Scott, tilsynsleder ved Arbeidstilsynet på Vestlandet. Hun bekrefter at de skal på tilsyn.

1.mars melder BA at Arbeidstilsynet skal granske saken.

<http://www.ba.no/nyheter/helse/arbeidsliv/arbeidstilsynet-gransker-betanien/s/5-8-292881>

–Når vi velger tilsynsobjekter er det basert på en risikovurdering i forhold til de virksomheter som vurderes å ha utfordringer med arbeidsmiljøet, sier tilsynsleder Marita Scott ved Arbeidstilsynet på Vestlandet.

Betanien-direktøren ønsker Arbeidstilsynet velkommen. Han viser til en arbeidsmarkedsundersøkelse høsten 2014 der de gjennomgående fikk positive svar.

Han vil ikke peke på konkrete utfordringer med arbeidsmiljøet, med sier avdelingene i de ulike virksomhetene har satt opp tiltaksplaner basert på utfordringer som ble identifisert i arbeidsmarkedsundersøkelsen.

På spørsmål om han som øverste leder opplever at ansatte har problemer knyttet til hans lederstil, svarte han:

–Som i alle store virksomheter vil de ansatte ha ulike oppfatninger om lederstilen til de ulike lederne.

### **Byrådet på Banen**

2.mars jobber BA videre med Betanien-saken.

Vi følger den opp politisk, og finner ut at helse- og omsorgsdepartementet høsten 2015 sendte ut forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven. Forslaget gjaldt krav om politiattest for personell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Helsebyråd Rebekka Ljosland (KrF) reagerer på at ikke alle som søker jobb i helsesektoren må vise politiattest. 52-åringen som jobbet halvannet år på Betanien var dømt for overgrep i Danmark. Betanien ante ingenting om hans fortid, og de sjekket heller aldri hans referanser. –

–Vi ønsker å innføre krav om politiattest for alle ansatte som yter tjenester i helse- og omsorgssektoren, uavhengig av hvilke pasient- eller brukergrupper de skal yte tjenester til. Jeg mener det er viktig at pasientsikkerheten får et løft, sier Ljosland.



–I denne saken visste vi ikke om hendelsene i Danmark, da ville vi aldri ansatt ham, sa styrer Hilde Christensen.

BA henter også inn høringsuttalelsen fra byrådet, og bruker den som bakgrunnsmateriale. Her står det at kravet til tillitt er særlig stort i den kommunale helse- og omsorgstjenesten der helsepersonell i realiteten har fri adgang til tjenestemottakers hjem og eiendeler.

I høringsnotatet foreslås at den nye politiattesten skal anmerke samme straffbare forhold som anmerkes på en barneomsorgsattest, og i tillegg voldslovbrudd og inngrep i den personlige frihet. Byrådet vil også at den skal gjelde for ulike former for vinningskriminalitet.

BA kontakter igjen Betanien-direktøren. Vi spør ham om hva han synes om byrådets ønske om politiattest i helsesektoren.

Rasmussen svarer at han er positiv til et slikt krav.

–Om disse hendelsene hadde funnet sted i Norge ville vi, slik systemet er i dag, fortsatt ikke ha visst noe. Dette viser behovet for en politiattest, sa han.

Høyre-politiker Asle Wingsternes advarer mot at en politiattest lett kan bli en sovepute.

–En politiattest kan avdekke noe, men det viktigste er en god gammeldags referansesjekk. Hadde Betanien hatt gode rutiner på dette, hadde nok ikke den mannen fått jobb på sykehjemmet, sier han.

3. mars har BA førstesideoppslag på at Byrådet ønsker politiattest fra samtlige helseansatte i kommunen. Saken ble publisert på nett samme dag.

<http://www.ba.no/nyheter/helse/politikk/vil-kreve-politiattest-av-alle-helseansatte/s/5-8-293817>

### **Pålegg fra arbeidstilsynet**

Arbeidstilsynet kommer 25. april med rapporten etter tilsynet i mars.

Betanien får flere varsel om pålegg fra Arbeidstilsynet. Det ene pålegget gjeldd brudd på bestemmelsene om tiltak og plan. Det ble stilt krav om utarbeidelse av en handlingsplan med tiltak på overordnet nivå.

Det andre pålegget gjeldd brudd på bestemmelsen om rutine for å vurdere arbeidsmiljøkonsekvenser ved endringer og iverksetting av nødvendige tiltak.

Arbeidstilsynet ble under tilsynet blant annet informert om at klager fra ansatte ble avvist, og at ledelsen tar dette svært alvorlig.

Derfor pågår et arbeid med å utvikle et verktøy som kan senke terskelen for å melde inn avvik og at ansatte skal fremme forslag om forbedringer. Det elektroniske systemet var planlagt ferdigstilt i månedsskiftet mars/april, står det i tilsynsrapporten.

BA kontakter Betanien-direktøren for en kommentar til Arbeidstilsynets funn. Han vil avvente med å kommentere saken.

Saken står i papiravisen 26. april, og på nett samme dag:

<http://www.ba.no/nyheter/helse/kriminalitet-og-rettsvesen/betanien-fikk-varsel-om-flere-palegg-fra-arbeidstilsynet/s/5-8-333208>



## **Fylkesmannen: Mangelfull styring**

21.juni får BA tilsendt tilsynsrapporten fra Fylkesmannen. Her slås det fast at mangelfull styring med rutiner og praksis for håndtering av ansatte kan være til fare for pasientsikkerheten ved sykehjemmet. Det står at sykehjemmet skulle handlet raskere, enten tatt 52-åringen vekk fra pasienten eller vurdert oppsigelse. Sykehjemsstyrer Hilde Christensen blir holdt ansvarlig.

Overlegen som journalførte telefonsamtalen fra Sande angående overgrep går fri. Dette til tross for at han ikke meldte videre til ledelsen eller registrerte dette som et avvik. Konklusjonen til fylkeslege Helga Arianson er at overlegen ikke brøt kravet til forsvarlig virksomhet i helsepersonelloven.

BA kontakter Christensen og konfronterer henne med innholdet i rapporten.

–Jeg synes det er veldig vanskelig og knalltøft å ha gjort feil. Ikke bare tungt for meg, men for hele Betanien og for alle ansatte. Det har vært en tøff tid for alle som har vært gjennom saken i seg selv, og mediedekningen, ikke minst, sier hun til BA.

Hun bekrefter at hun blir sittende i stillingen, og viser til at fylkesmannen fastslår at sykehjemmet driver forsvarlig.

Christensen viser til at de allerede har gjennomført en rekke tiltak, slik at de skal være godt rustet mot lignende hendelser.

Et av eksemplene er at det er Advokatfirmaet Riisa & Co skal foreta en ekstern gransking med bakgrunn i Fylkesmannens rapport.

Det vil også bli gjennomført pasientsikkerhetsvisitter ved sykehjemmet to ganger årlig. Her møtes ledelsen og ansatte på gulvet for å diskutere utfordringer som kan løses for å bedre pasientsikkerheten.

Christensen er også sikker på at det nye elektroniske kvalitetes- og kontrollsystemet Compilo vil senke terskelen for å melde avvik.

Saken står på trykk i papirutgaven 22. juni, og på nett 21. juni:

<http://www.ba.no/nyheter/helse/kriminalitet-og-rettsvesen/tilsatte-overgrepsdomt-na-far-betanien-refs/s/5-8-375694>

## **Betanien-direktøren går av**

Utover høsten er BA gjentatte ganger i kontakt med Betanien-direktør Rasmussen. Vi ønsker å vite når den eksterne granskingsrapporten fra Advokatfirmaet Riisa & Co forventes å være klar.

Vi får beskjed om at vi det er noe usikkert, trolig innen utgangen av 2016.

Vi har ennå ikke fått rapporten, da vi fredag 25. november får en pressemelding om at direktør Knut Rasmussen trekker seg. Han går av etter fire år.

–Jeg gikk inn i en ekstraordinær situasjon da jeg ble direktør midt under underslagssaken. Flere vanskelige saker har ført til mye uro og en vanskelig arbeidssituasjon. Det er best både for meg personlig og for stiftelsen at jeg går av, sier Rasmussen i pressemeldingen.

Rasmussen hadde sin siste arbeidsdag på Betanien 30. november 2016.

–Både underslagssaken og drapssaken har vært særdeles krevende og ført mye med seg. Begge sakene har rystet hele organisasjonen. Vi har vært i medias søkelys nesten kontinuerlig. Det er helt nødvendig og riktig av meg å gå av på bakgrunn av den krevende situasjonen jeg har stått i over tid. Nå vil jeg gjøre noe annet, sier Rasmussen.

Styreleder Filip Rygg sier han har respekt for avgjørelsen.

BA har sak på nett 25. november, og i papiravisen 26. november:

<http://www.ba.no/nyheter/arbeidsliv/krim/betanien-direktor-gar-av/s/5-8-469888>

## **Ny direktør**

Audun Korsvold tar over som konstituert Betanien-direktør. Han har mange års erfaring som konsulent og leder av selskapet Agenda Kaupang. Han har også vært direktør i Forbukerrådet.

–Jeg går til oppgaven med ærefrykt, sier han i en pressemelding.

BA har sak på nett 9. desember og i papir 10. desember.

<http://www.ba.no/medisin-og-helse/nyheter/kirke/overtar-sjefsstolen-pa-betanien/s/5-8-478928>

## **Konsekvenser av avsløringene**

Som følge av BAs avsløringer, har Stiftelsen Betanien bestilt en ekstern gransking av virksomheten. Den ble offentliggjort mandag 16. januar 2017.

Her fastslår Advokatfirmaet Riisa & co at 52-åring burde ha blitt sagt opp fra stillingen sin:

<http://www.ba.no/nyheter/bergen/arbeidsliv/betanien-skandalen-gransket-drapsmannen-burde-vart-sparket/s/5-8-493811>

<http://www.ba.no/nyheter/arbeidsliv/krim/sykehjemsansatt-skal-ha-befolt-kvinnelig-pasient-pa-brystene/s/5-8-500936>

Etter at BA skrev om saken har sykehjemmet beklaget overfor pasient Gunn Sande, ledelsen har blitt gjort kjent med en rutinesvikt da hennes mor varslet om forholdet, og ledelsen har lovet å skjerpe rutiner i forbindelse med ansettelsesprosesser og ved føring av avvik.

Direktør Knut Rasmussen trakk seg i november fra stillingen.

Siden saken ble kjent, har regjeringen utvidet adgangen til å innhente politiattest for ansatte i eldreomsorgen. Allerede i mai 2015 sendte helsebyrådene i Oslo, Bergen og Tromsø brev til helseminister Bent Høie (H) der de ba regjeringen utvide denne adgangen.

Helse- og omsorgsdepartementet fulgte opp forslaget i høsten 2015 med å sende ut høringsforslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og helsepersonelloven. I det kom det frem at kommunene selv skulle bestemme om det skulle innføres et krav om politiattest.

Bystyret i Bergen var tydelig i sin høringsuttalelse at de vil innføre krav om politiattest for alt personell som yter tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, uavhengig av hvilke pasient – eller brukergrupper de skal yte tjenester til.

Etter det ble klart at norske helsemyndigheter ble aldri varslet om at 51-åringen var dømt for overgrep på to kvinnelige pasienter i Danmark, la byrådet ytterligere press på nasjonale myndigheter for å få på plass lovendringen.

- Vi ønsker å innføre krav om politiattest for alle ansatte som yter tjenester i helse- og omsorgssektoren, uavhengig av hvilke pasient- eller brukergrupper de skal yte tjenester til. Jeg mener det er viktig at pasientsikkerheten får et løft, sa helsebyråd Rebekka Ljosland (KrF) til BA 3. mars 2016.

<http://www.ba.no/nyheter/helse/politikk/vil-kreve-politiattest-av-alle-helseansatte/s/5-8-293817>

Endringene ble vedtatt av Stortinget juni 2016.

Endringene innebærer at det fra 1. januar er et krav om politiattest fra alle som skal jobbe i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Politiattesten skal gi informasjon om alvorlige narkotika-, volds- og sedelighetsforbrytelser, kroppskrenkelser, ulovlige tvangsforbrytelser, frihetsberøvelser og vinningsforbrytelser. Verserende saker, altså siktelser, tiltaler og saker som ikke er rettskraftig avgjort, skal også være med på denne attesten.

En arbeidsgiver kan kun kreve politiattest fra nyansatte og ikke fra personer som har framlagt attest etter det gamle regelverket.

Frem til i dag har kun de som jobber med barn og utviklingshemmede vært nødt til å levere politiattest.

Det er vanskelig å vite hvor mye Betanien-saken har påvirket Stortingets flertall til å vedta krav om politiattest, men det at ikke sykehjemmet ante noe om 51-åringens fortid, har nok gjort sitt til at byrådet i Bergen har presset på for å få gjennom lovendringen.

BA avslørte at i tiden 51-åringen jobbet ved Betanien sykehjem kom det inn flere klager på uanstendig adferd overfor kollegaer og kollegaer. En overlege ble varslet om overgrep på pasient Gunn Sande, men skrev aldri avvik. Fylkeslegen bestemte seg for å opprette tilsynssak. Fylkesmannen konkluderte med at Betanien sykehjem i Bergen har hatt mangelfull styring av rutiner og praksis for håndtering av ansatte etter at en overgrepsdømt og drapstiltalt mann fikk jobb der.

Opposisjonspartiet Høyre vurderte også høring da de ville ha svar på hva som gikk galt da pasient varslet om overgrep uten at det ble ført avvik. - Byrådet driftsavtale med det private sykehjemmet og derfor ansvar for hvordan det driftes. Flere alvorlige saker er nå rullet opp.

Betanien sier selv at det ikke har skjedd noe kriminelt, men vi er usikre på om alt er kommet frem, sier Høyre-politiker Asle Wingsternes til BA.

<http://www.ba.no/nyheter/helsevesen/politikk/vurderer-horing-i-betanien-saken/s/5-8-293040>

Betanien sykehjem og rehabilitering har fortsatt driftsavtale med Bergen kommune.